

B A R N E O M B U D E T

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
03/00097-2

Saksbeh:
AST

Arkivkode:
008

Dato:
14.03.2003

Høringsvar:

EU-kommisjonens fjerde rapport om gjennomføringen av TV-direktivet

Vi viser til høringsforslag datert 14.01.2003. I høringssvaret vil vi kun ta utgangspunkt i regler som direkte berører barn.

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med i at lovgivningen til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelsene Norge har etter FNs konvensjon om barns rettigheter.

Barnekonvensjonens artikkel 17 omhandler forholdet mellom barn og massemedia. I artikkel 17 står det at "partene anerkjenner den viktige oppgaven som massemedia utfører og skal sikre at barnet har tilgang til informasjon og stoff fra et mangfold nasjonale og internasjonale kilder, særlig de som tar sikte på å fremme hans eller hennes sosiale, åndelige og moralske velvære og fysiske og mentale helse. I artikkel 17 (e) pålegges staten å utvikle passende retningslinjer til vern av barnet mot informasjon og stoff som er skadelig for hans eller hennes velbefinnende.

Barneombudet mener at direktivet "Fjernsyn uten grenser," som er basert på den juridiske referanserammen for den frie bevegelse for audiovisuelle tjenesteytelser i Den Europeiske Union, i sitt arbeid *kan* være med på å fremme en mangfoldig nasjonal og internasjonal informasjon rettet mot barn og unge. Barneombudet er positiv til at det i arbeidsprogrammet "Fjernsyn uten grenser" tas opp ulike problemstillinger som vedrører barn og unges interesser sett i sammenheng med moralsk velvære og fysisk og mental helse. I tillegg vurderer vi det som viktig at de tar opp debatten om kringkastet reklame rettet mot barn og unge.

Vannskilleprinsippet

Under emne 4 tar Kommisjonen utgangspunkt i det vi i Norge betegner som vannskilleprinsippet. I direktivets bestemmelse, artikkel 22 og/eller artikkel 22a står det at bestemmelsen har til hensikt å beskytte mindreårige mot programmer som i alvorlig grad kan skade deres "fysiske, psykiske eller moralske utvikling." Dette er et direktiv som medlemslandene skal overholde. Barneombudet er svært tilfreds med at vannskilleprinsippet gjelder for alle medlemslandene i EU.

Barneombudet vil derimot anmode departementet å fremlegge overfor kommisjonen å innføre at vannskillet skal være gjeldene for programmer som sendes før kl 21.00, slik det er i Norge i dag (jmf forskrift om kringkasting § 2-6.) Barneombudet antar at en slik poengtering i forhold til klokkeslett vil gjøre det mer oversiktlig og lettere for kontrollinstanser og publikum å gi tilbakemeldinger i de tilfeller vannskilleprinsippet brytes.

I tillegg anmoder Barneombudet departementet å fremlegge overfor kommisjonen at vannskilleprinsippet også bør gjelde for nyhets- og aktualitetsformidling. Kombinasjonene av mange TV-stasjoner og en rekke nyhetsbulletiner gjør det vanskelig for foreldre å ha en oversikt for å kunne skåne barna fra voldelige og skremmende nyhetsinnslag. Våre erfaringer er at nyhetssendingene i større og større grad har nærgående beskrivelser av krigshendinger og andre voldelige og brutale innslag. Mange av episodene vil oppfattes som svært skremmende på barn. Barneombudet mener at det ved hjelp av en journalistisk profesjonalitet og gjennom et utviklet redaksjonelt ansvar, er mulig for de ulike nyhetsredaksjonene å forhindre at denne type innslag sendes før kl 21.00. Vi vil i den sammenheng understreke at Barnekonvensjonen artikkel 17 søker å verne barn mot *all* informasjon og stoff som er skadelig for dem.

Barneombudet ser også verdien av såkalt akustisk advarsel eller markering med visuelle symboler i forkant av alle programmer som kan være skadelig for mindreårige. En slik form for symbolbruk vil forhåpentligvis ikke bli så aktuelt dersom man innfører vannskilleprinsippet til å gjelde alle sendinger som sendes før kl 21.00.

TV-reklame rettet mot barn og unge under 18 år

Barneombudet er opptatt av at all reklame sendt over TV kan bli sett og hørt av barn, og at det må vises særlig aktsomhet overfor barn og unges påvirkelighet og manglende erfaringer i å vurdere selve innholdet. I denne sammenheng ønsker Barneombudet å understreke de positive sidene ved den norske forskrift om kringkasting § 3-6 *Reklame og forholdet til barn og unge under 18 år*. Barneombudet anmoder departementet å fremlegge overfor kommisjonen et *forbud* mot reklame sendt over TV og som er rettet mot barn og unge. Per i dag er det en stor variasjon med hensyn til medlemslandenes regler når det gjelder reklame rettet mot mindreårige. Vår anmodning er at en større samstemmighet innefor de europeiske grenser ville gjøre det enklere å beskytte mindreårige mot reklame. I hele den vestlige industrielle verden er oppveksten blitt preget av en økt kommersialisering, som har resultert i at barn og unge er en stor målgruppe for den kommersielle industrien. Per i dag eksisterer det få muligheter til å begrense denne utviklingen, men en vei å gå er å finne fram til felles regelverk som har til formål å beskytte barn og unge overfor et unødvendig stort kommersielt press. Et steg på veien er å fremme et totalforbud mot reklame rettet mot barn og unge over TV og radio.

For øvrig har Barneombudet ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Knut Haanes
Nestleder

Kari Stenquist
Rådgiver